

I værkarkivet er den overvejende del af netpublikationerne fra domænet .dk, men man kan også finde værker fra domænerne .org og .com, som er anmeldt.

Nedtagning af netpublikationer efter den nuværende lov har fungeret efter hensigten og givet Det Kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket et solidt grundlag for det videre arbejde med indsamling, bevaring og tilgængeliggørelse af den netbårne kulturarv. Det har endvidere afdækket muligheder for og metoder til et samarbejde mellem flere, fysisk adskilte institutioner om denne del af kulturarven.

5.2. Udredningens anbefalinger

Udgangspunktet for forslaget om ændring af pligtafleveringsloven for materiale i elektroniske kommunikationsnet, herunder internetmateriale, er »Udredning om bevaring af kulturarven«. Her påpeges det, at kun en del af de afleveringspligtige materialer er blevet afleveret. Som årsag til den manglende aflevering af materiale peger man på den omstændighed, at det i øjeblikket påhviler fremstilleren selv at indmelde udgivelsen af et afleveringspligtigt værk.

Det bemærkes endvidere, at den eksisterende sontring mellem statisk og dynamisk internetmateriale ikke længere er meningsfuld. Den gældende lovs udgivelseskriterium for afleveringspligt, kombineret med lovens definition af værksbegrebet, bevirker, at kun afsluttede, statiske værker er omfattet af afleveringspligten.

Den teknologiske udvikling har muliggjort en indsamling af alle typer materiale, der offentliggøres ved hjælp af elektroniske netværk. Ved at anvende offentliggørelse som kriterium vil materialer, der er offentliggjort ved hjælp af elektroniske kommunikationsnet, for fremtiden som udgangspunkt være afleveringspligtige.

Offentliggørelse forstås her på samme måde som i ophavsretsloven. Der henvises specielt til denne lovs § 8, stk. 1, hvoraf det fremgår, at et værk anses for offentliggjort, når det lovligt er gjort tilgængeligt for almenheden.

I den forbindelse kan der skelnes mellem åbent og lukket offentliggjort materiale. Åbent offentliggjort materiale er alt materiale på internettet, der er frit tilgængeligt for enhver bruger uden nogen form for modydelse. Lukket offentliggjort materiale er materiale, hvortil der er knyttet krav om modydelse til brugeren, fx betaling eller ved at man skal identificere sig.

På basis heraf er der i udredningen formuleret en række principper for en modernisering af pligtafleveringsloven.

Udredningen foreslår en indsamlingsstrategi, der indebærer en kombination af tværsnitshøstning, selektiv høstning og begivenhedsorienteret høstning. Høstning er en delvis automatiseret proces, der nedtager materiale fra internettet. Det var udredningens vurdering, at 4 tværsnitshøstninger, 80 selektive høstninger og 1 begivenhedsorienteret indsamling pr. år vil sikre et volumen og en repræsentativitet, der er forsvarlig ud fra et forsknings- og bevaringssynspunkt.

Tværsnitshøstning indebærer en indsamling med bestemte mellemrum af passende mængder af det materiale, som er tilgængeligt på internettet.

Selektive høstninger sker ud fra en strategi, hvor det enkelte materiales værdi for fremtiden vurderes, og hvor kun det værdifulde bevares.

Begivenhedsorienteret indsamling er indsamling af materiale, der knytter sig til en bestemt begivenhed, og som giver eftertiden mulighed for at følge såvel begivenheden som reaktioner på denne.

Anvendelsen af disse strategier vil kræve hjemmel i pligtafleveringsloven til, at pligtafleveringsinstitutionen kan få adgang til materialer, der er omfattet af adgangskoder.

Udredningen anbefaler, at danica-begrebet, der er anvendt i den gældende pligtafleveringsordning, ligeledes anvendes til at afgrænse materialer fra internettet, som bør være genstand for den ovenfor anbefalede indsamlingsstrategi. Afgrænsningen ud fra danica-princippet omfatter derfor i udredningens anbefalinger følgende:

- Danske domæner (.dk).
- Materiale udarbejdet af danskere, eller som fremføres af danske kunstnere fra andre domæner end danske domæner.
- Materialer om Danmark fra andre domæner end danske domæner.

Hvad angår bevaring af det indsamlede materiale gøres der i udredningen rede for, at med den viden, der i dag er til rådighed, kan det fastslås, at det er muligt at bevare digitale materialer på langt sigt.

Udgangspunktet for en digital bevaringsstrategi er, at indholdet frigøres fra mediet. Det er indholdet, der skal bevares. Det anvendte lagringsmedie har ingen selvstændig interesse. Den begrænsede holdbarhed af de digitale lagringsmedier forhindrer ikke en langsigtet bevaring af det digitale indhold, hvis man gennem en hensigtsmæssig bevaringsstrategi sikrer, at indholdet til enhver tid befinder sig på et medie, der kan læses med det udstyr, der er til rådighed.

Disse forhold indebærer imidlertid, at den digitale kulturarv ikke kan sikres alene ved en passiv beva-